
VIEŠOJO SAUGUMO FAKULTETO STUDENTŲ NUOSTATOS IR PASIRENGIMAS FILOSOFIJOS DALYKO STUDIJOMS

Nijolė Aukštuolytė*

*Mykolo Romerio universiteto Humanitarinių mokslų instituto Filosofijos katedra
Ateities gt. 20, LT- 08303 Vilnius
Telefonas 8-5-271 4628
El. paštas: nijola@mruni.eu*

Santrauka. Globali visuomenė kelia vis naujus iššūkius ir uždavinius aukštojo mokslo turiniui ir formoms. Jaunas žmogus stoja į Universitetą siekdamas realizuoti savo nuostatas, lūkesčius ir ketinimus. Todėl labai svarbu, kad Universitete dėstomi dalykai skatintų jaunuolio intelektualinius poreikius ir ugdytų visapusišką jo asmenybę. Šia prasme nemenkas vaidmuo tenka filosofijai, kurios tikslas ne tik suteikti pamatines žinias, įtakojusias žmonijos istoriją, kultūrą, teisę, politiką, mokslo pažangą, bet ir išmokyti vertinti tikrovės reiškinius, suvokti dabarties socialinių ir kultūrinių realiųjų prasmes, ugdyti analitinę bei kritinę mąstymą bei gebėjimą taikyti teorines žinias praktikoje. Tačiau filosofinių idėjų vertė, prasmė ir nauda negali būti įduota studentui kažkokiu gatavu pavidalu. Jis pats turi dalyvauti filosofijos studijose savo autentiškais pastangomis plėsdamas asmeninės intelektualinės patirties ribas. Šiame straipsnyje analizuojami Viešojo saugumo fakulteto studentų lūkesčiai, nuostatos ir ketinimai, susiję su filosofijos dalyko studijomis. Keliamas klausimas, ar jaunuoliai, siekiantys įgyti aukštąjį universitetinį išsilavinimą ir pasirinkę panašias studijų programas (Teisės ir policijos veiklos, Teisės ir valstybės sienos apsaugos ir Policijos veiklos), yra pasirengę rimtoms studijoms ir kaip tas pasirengimas skleidžiasi filosofijos dalyko atžvilgiu.

Pagrindinės sąvokos: filosofijos dalyko studijos, nuostata į dalyką, pastangų ir rezultatų dinamika.

ĮVADAS

Filosofija – vienas iš bendrauniversitetinių dalykų, studijuojamų visose Lietuvos aukštosiose mokyklose. Filosofija – tai idėjų ir jų raidos refleksija. Ir būtent dėl reflektivaus pobūdžio filosofijos studijos nėra vien informacija apie idėjas, jų istoriją ar dabartinę sklaidą, bet ir gebėjimas jas priimti, susieti su savo gyvenimiškais nuostatomis, vertybėmis ir prasmėmis. Filosofijos prigimtis lemia dialogą tarp studijuojamo dalyko ir jį studijuojančio asmens¹. Todėl nuostatos filosofijos atžvilgiu gali įtakoti jos studijų rezultatus.

Filosofija - perdėm plati, sudėtinga ir įvairi, kad nekeltų diskusijų ir prieštarų vertinimų tiek buitiniame, tiek akademiname lygmenyje. Anot A. Šliogerio, „*Filosofinį mąstymą galima palyginti su kelione, neturinčia pabaigos. <...> Nėra filosofinės tiesos, kuri visam laikui pasotintų žmogaus sielą. Toks filosofinio atsakymo negalutimumas nėra jokia*

¹ Šis aspektas plačiau nagrinėjamas straipsniuose: Aukštuolytė, N. Individualaus poreikio filosofinei refleksijai įtaka mokymosi efektyvumui. //Visuomenės saugumas globalizacijos kontekste. Mokslinės konferencijos pranešimų rinkinys. Kaunas, 2010(2). P. 31-36; Morkūnienė, J. Filosofijos studijos: keliai ir problemos. // Filosofija, sociologija. Vilnius, 1999, Nr. 3. P. 3-7.

*filosofijos stoka; tai pati jos esmė, parodanti pamatinę žmogaus būseną šiame pasaulyje. Kol esame gyvi, niekada nestovime pabaigoje*². Toks filosofijos pobūdis, nusakantis jos universalumą ir kartu tiesiogines sąsajas su konkrečiu žmogumi, sudaro galimybę atsirasti skirtingiems filosofijos „įvaizdžiams“, kurie turi įtakos ir studentų nuostatoms bei lūkesčiams, susijusiems su šiuo dalyku.

Šio **straipsnio tikslas** – analizuoti Viešojo saugumo fakulteto studentų lūkesčius, nuostatas ir ketinimus, susijusius su filosofijos dalyko studijomis. Keliame klausimą, ar jaunuoliai, siekiantys įgyti aukštąjį universitetinį išsilavinimą ir pasirinkę panašias studijų programas (Teisės ir policijos veiklos, Teisės ir valstybės sienos apsaugos ir Policijos veiklos) yra pasirengę rimtoms studijoms ir kaip tas pasirengimas skleidžiasi filosofijos dalyko atžvilgiu.

Tyrimo objektas – Viešojo saugumo fakulteto studentų požiūris į filosofijos studijas.

Tyrimo sprendžiami **uždaviniai**:

- pasiaiškinti tam tikrais požymiais besiskiriančių respondentų grupių nuostatas ir lūkesčius filosofijos dalyko studijų atžvilgiu;
- analizuoti tų lūkesčių tarpusavio dinamiką bei koreliaciją su bendra nuostata studijų atžvilgiu.

Tyrimo naudojome savo parengtą anketą, kuria siekėme nustatyti studentų požiūrį į aptariamus dalykus, t.y. gauti subjektyvius jų įvertinimus, kurių analizė leistų atskleisti esmines nagrinėjamos problemos puses, įvertinti jas kiekybiniu aspektu, nustatyti reikšmingus veiksnius bei jų sąveikas. Rezultatų analizėje naudojami literatūros šaltinių racionalios rekonstrukcijos, loginės ir statistinės analizės, apibendrinimo **metodai**.

Duomenų analizei naudojama kompiuterinė SPSS 16.0 programa.

TYRIMAS IR JO REZULTATŲ ANALIZĖ

Tyrimo dalyvavo 104 Viešojo saugumo fakulteto studentai (72 pirmo ir 32 antro kurso), studijuojantys Teisės ir policijos veiklos, Teisės ir valstybės sienos apsaugos ir Policijos veiklos programose. Tiriamųjų amžiaus vidurkis 19,1 metų, iš jų – 47 merginos ir 57 vaikinai (atitinkamai 45,2% ir 54,8%). 61,5 % apklaustųjų yra baigę gimnazijas, o 37,5 % - vidurines mokyklas. Didesnė apklaustųjų dalis yra baigę mokyklas didžiuosiuose miestuose ir rajonų centruose (60,6%), likę – mažuose miesteliuose ir kaimuose (39,4 %).

² A. Šliogeris. *Transcendencijos tyla*. Vilnius, 1996. P. 42–43.

Didžioji respondentų dauguma yra labai kryptingai pasirinkę savo studijų programą: 80,8 % iš jų studijuojamą programą buvo pasirinkę pirmuoju arba vieninteliu numeriu, 78,8% apklaustųjų moka už studijas, nors kai kurie iš jų (36,5%) turėjo nemokamų studijų alternatyvą kitose programose ar aukštosiose mokyklose. Tiriamųjų požiūrį į studijas iliustruoja jų išreikštas ketinimas rimtai studijuoti. Tokį apsisprendimą deklaravo 75% studentų, 2,9% atsakė, kad jiems svarbiausia gauti diplomą, o 22,1% yra linkę atsižvelgti į tai, kaip jiems seksis. Be to, 44,2% tiriamųjų jau pradiniuose kursuose išreiškė savo ketinimą tęsti studijas magistrantūroje, kas, mūsų manymu, patvirtina jų nuostatą rimtoms studijoms. Šiame kontekste kėlėme sau uždavinį tirti, ar studentų ketinimai rimtai studijuoti išlieka ir vieno iš bendrauniversitetinių dalykų - filosofijos - studijų atžvilgiu.

Nors 76,0 % apklaustų studentų suvokia, kad studijuojant filosofiją neužteks turimų žinių ir patirties, (priešingai mano tik 4,8%, likusieji linkę galvoti, kad iš dalies pakaks), bet tik 48,0% nusiteikę rimtai dirbti, o 10,6 % - ne, dar 41,3% pasirinko tarpinį variantą – pagal aplinkybes. Juos vertintume kaip artimus antrai grupei ir neturinčius motyvacijos rimtoms šio dalyko studijoms. Iš 75% apklaustųjų, deklaravusių pasiryžimą rimtoms studijoms, tik 61,5% nekeičia savo nuostatos ir filosofijos dalyko atžvilgiu (tai sudaro 48,1% bendro respondentų skaičiaus), o daugiau kaip trečdalis silpnina savo pasiryžimą ir ruošiasi elgtis „pagal aplinkybes“. Galime daryti prielaidą, kad atsakydami į klausimą apie pasirengimą rimtai studijuoti apklaustieji išreiškia daugiau deklaratyvią nuostatą, kurią, susidūrus su konkretesniu klausimu apie požiūrį į atskiro dalyko studijas, yra linkę silpninti. Siekdami detaliau išsiaiškinti studentų nuostatas filosofijos dalyko atžvilgiu, atskyrėme duomenis pagal respondentų lytį ir mokyklos baigimo vietą ir palyginome jų išreikštą nuostatą rimtoms studijoms su nusiteikimu rimtai dirbti studijuojant filosofiją. Žemiau pateikta lentelė iliustruoja vaikinių ir merginų bei jaunuolių, baigusią mokyklą didžiuosiuose miestuose (1 grupė), rajonų centruose (2 grupė), mažuose miesteliuose (3 grupė) ir kaimuose (4 grupė) nuostatų skirtumus (1lentelė).

Lyginant vaikinių ir merginų pozicijas filosofijos dalyko atžvilgiu, matome, kad tendencijos išlieka tos pačios: mažėja ketinančių rimtai studijuoti ir ypač padaugėja besiruošiančių elgtis „pagal aplinkybes“, kitaip tariant paliekančių sau teisę nedirbti tiek ir taip, kaip derėtų. Tačiau merginų požiūris į filosofijos studijas kaip ir į studijas apskritai išlieka rimtesnis.

1 lentelė. Nuostatos rimtoms studijoms palyginamoji lentelė

Klausimai	Atsakymų variantai	Merginos	Vaikinai	Vidurkis	1 grupė	2 grupė	3 grupė	4 grupė	Vidurkis
Ar ketinate rimtai studijuoti?	taip	83,0	68,4	75,0	76,2	66,7	76,9	100,0	75,0
	ne	0,0	5,3	2,9	2,4	4,8	2,6	0,0	2,9
	kaip seksis	17,0	26,3	22,1	21,4	28,6	20,5	0,0	22,1
Ar ruošiatės rimtai dirbti studijuojant filosofijos dalyką?	taip	59,6	38,6	48,1	38,1	42,9	59,0	100,0	48,1
	ne	4,3	15,8	10,6	11,9	14,3	7,7	0,0	10,6
	pagal aplinkybes	36,2	45,6	41,3	50,0	42,9	33,3	0,0	41,3

Tuo tarpu vaikinių nuostatos rimtai studijuoti mažėja nuo 68,4% iki 38,6%, o deklaruojančių išankstinę neigiamą nuostatą padidėja beveik tris kartus (atitinkamai nuo 5,3% iki 15,8%). Lyginant pagal mokyklos baigimo vietą mažiausiai pasikeitė atvykusių iš mažų miestelių rimtų studijų nuostatos (atitinkamai nuo 76,9% iki 59,0%), o iš kaimų apskritai išliko nepakitusios, tačiau ši grupė yra labai maža, kad galima būtų rezultatus laikyti statistiškai reikšmingais). Labiausiai sumažėja baigusiu mokyklas didžiuosiuose miestuose nuostatos rimtoms filosofijos dalyko studijoms, lyginant su jų išreikštu pasiryžimu rimtai studijuoti (nuo 76,2% iki 38,1%), t. y. dvigubai. Toks pokytis verčia manyti, kad ši studentų grupė labai deklaratyviai suvokia rimtas studijas.

Tokiems nuostatos pokyčiams galėjo turėti įtakos tam tikri faktoriai. Kaip matome iš gautų rezultatų, į klausimą, kam ketina skirti daugiau dėmesio studijuodami, apklaustieji linkę orientuotis į specialybės dalykus bei praktinius įgūdžius, o tik po to renkasi bendruosius dalykus. Papildomos informacijos suteikia ir studentų atsakymai apie lūkesčius, susijusius su filosofijos studijomis. 14,4% apklaustųjų save laiko dar per jaunais filosofijos dalyko studijoms, nes filosofijos kursas daugeliui apklaustųjų yra dėstomas pirmame semestru. 12,6% turi išankstinę neigiamą nuostatą jos atžvilgiu („nieko nenori apie ją žinoti“), nors nebuvo su šiuo dalyku susidūrę. Tik 3 žmonės (2,9% tiriamųjų) mokėsi mokykloje šį dalyką.

Gauti duomenys leidžia analizuoti respondentų nuostatas konkrečių su filosofijos studijomis susijusių veiklų atžvilgiu. Pasiryžimas lankyti užsiėmimus stipresnis merginų tarpe - 85,1%, vaikinių – tik 68,4%. Takoskyra tarp lyčių dar labiau padidėja veiklos paskaitų metu atžvilgiu. 80,9% merginų ir tik 47,4% vaikinių linkę ne tik klausytis, bet ir žymėtis svarbiausius dalykus, tuo tarpu tik klausytis linkę atitinkamai 14,9% merginų ir net 40,4% vaikinių. Kiti studentai paskaitas nusiteikę lankyti tik todėl, kad tai privaloma, o kai kurie

vaikiniai netgi nurodė ketinantys jų metu užsiimti kitais darbais. Tyrime taip pat siekta išsiaiškinti, ar studentai linkę apsiriboti tik vadovėliais, ar ketina pasieškoti ir skaityti papildomą literatūrą, kokiais sumetimais ir kiek aktyvūs jie ketina būti seminarų metu (2 lentelė).

Gauti duomenys rodo, kad vaikinai labiau linkę apsiriboti vadovėliais, mažiau linkę skaityti papildomą literatūrą ir ketina būti mažiau aktyvūs per seminarus, nors labiau linkę ginčytis.

2 lentelė. Vaikinių ir merginų nuostatos asmeninių pastangų studijuojant filosofiją požiūriu

Klausimai	Atsakymų variantai	merginos	vaikinai	vidurkis
Ar manote, kad filosofijos studijoms pakaks vadovėlių?	taip	19,1	33,3	26,9
	ne	48,9	35,1	41,3
	iš dalies	31,9	31,6	31,7
Ar esate linkę skaityti papildomą literatūrą?	taip	14,9	3,5	8,7
	ne	25,5	45,6	36,5
	iš dalies	59,6	50,9	54,8
Ar esate linkę pats pasieškoti papildomos literatūros?	taip	17,0	16,1	16,5
	ne	23,4	35,7	30,1
	kaip kada	59,6	48,2	53,4
Ar stengiatės aktyviai dalyvauti seminaruose?	taip	48,9	39,3	43,7
	ne	4,3	17,9	11,7
	kaip kada	46,8	42,9	44,7
Vardan ko stengiatės aktyviai dalyvauti seminaruose?	noriu pareikšti savo nuomonę	11,1	14,3	12,9
	noriu gauti "pliusiuką"	24,4	21,4	22,8
	mėgstu ginčytis	2,2	8,9	5,9
	noriu patikrinti, ar gerai supratau tekstus	48,9	35,7	41,6
	nesu aktyvus	13,3	19,6	16,8

Ieškotų papildomos medžiagos maždaug pusė studentų (tiek vaikinių, tiek merginų) tik kai kuriais atvejais, bet ne nuolat. Dalyvauti seminaruose apklausti studentai ketina tam, kad patikrintų, ar gerai suprato skaitytą medžiagą (atitinkamai 48,9% merginų ir 35,7% vaikinių), o maždaug penktadalis nori tik „gauti pliusiuką“, t.y. ketina tai daryti formaliai, neprisiimdami sau pareigos ir atsakomybės. Tokia pozicija liūdina.

Skirtumai išryškėjo ir tarp respondentų grupių pagal mokyklos baigimo vietą. Baigę mokyklas mažuose miesteliuose linkę aktyviau dalyvauti seminaruose pirmiausia tam, kad patikrinti, ar gerai suprato skaitytus filosofinius tekstus (54,1%). Tuo tarpu atvykę iš

didesnių miestų - atitinkamai 34,1% ir 38,1%. Iš pastarųjų penktadalis apskritai įvardina save kaip pasyvius.

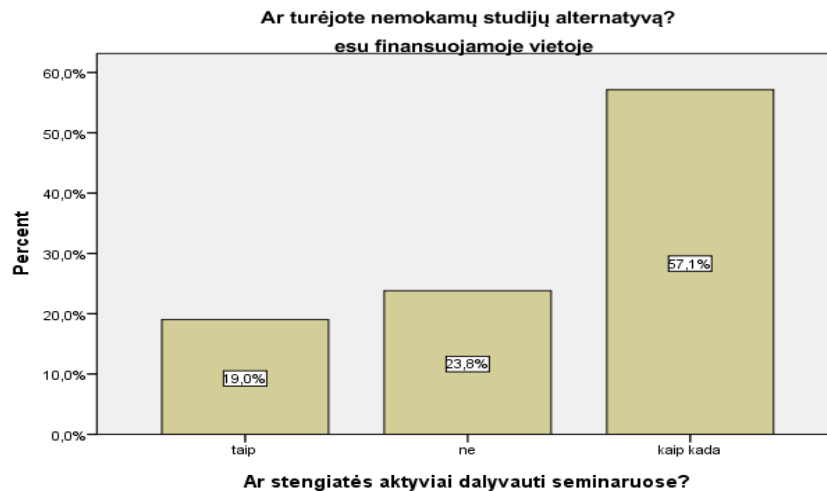
Tyrime taip pat norėjome išsiaiškinti, ar egzistuoja reikšmingi nuostatų filosofijos dalyko studijų atžvilgiu skirtumai tarp studentų, a) kurie studijuoja savo lėšomis, nes tikslingai rinkosi būtent dabar studijuojamą programą, nors turėjo nemokamų studijų alternatyvą kitur (A grupė), b) kuriems pritrūko balų nemokamoms studijoms (B grupė) ir c) tų, kurie įstojo į valstybės finansuojamas vietas (C grupė) (3 lentelė).

3 lentelė. Valstybės finansuojamose vietose ir savo lėšomis studijuojančių asmenų nuostatų filosofijos dalyko atžvilgiu palyginamoji lentelė

Klausimai	Atsakymų variantai	Atsakymai procentais			
		A grupė	B grupė	C grupė	Vidurkis
1	2	3	4	5	6
Ar ruošiatės rimtai dirbti studijuojant tą dalyką?	Taip	57,9	40,9	47,6	48,5
	Ne	7,9	13,6	9,5	10,7
	Pagal aplinkybes	34,2	45,5	42,9	40,8
Ar stengiatės aktyviai dalyvauti seminaruose?	Taip	47,4	51,2	19,0	43,1
	Ne	7,9	9,3	23,8	11,8
	Kaip kada	44,7	39,5	57,1	45,1
Vardan ko stengiatės aktyviai dalyvauti seminaruose	noriu pareikšti savo nuomonę	15,8	12,2	9,5	13,0
	noriu gauti "pliusiuką"	26,3	22,0	19,0	23,0
	mėgstu ginčytis	2,6	9,8	4,8	6,0
	noriu pasitikrinti, ar gerai supratau tekstus	44,7	41,5	33,3	41,0
	nesu aktyvus	10,5	14,6	33,3	17,0

Rimčiausiai filosofijos dalyko studijoms nusiteikę A grupės studentai – 57,9%, kai visų grupių vidurkis yra 48,5%. Menkiausius ketinimus turi B grupė (40,9%). Vertinant aktyvias pačių studentų pastangas, matome, kad ketinimus aktyviai įsisavinti ir demonstruoti filosofijos žinias seminarų metu ketina 47,4% A grupės, 51,2% B grupės ir tik 19,0% C grupės studentų. Pastarųjų tarpe 23,8% iš anksto nusiteikę nedėti pastangų (vidurkis 11,8%).

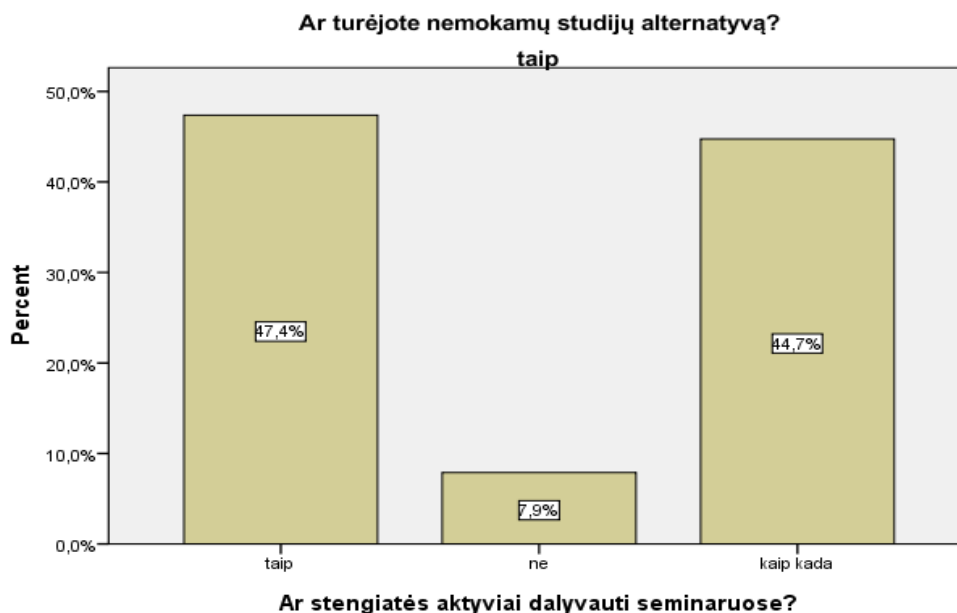
Aiškinantis aktyvaus dalyvavimo seminaruose paskatas C grupės studentai linkę save apibūdinti „nesu aktyvus“. Taip save vertina 33,3%, t.y. trečdalis apklaustųjų šioje grupėje. Tuo tarpu A grupėje taip apie save mano tik 10,5% studentų, o B grupėje – 14,6% (vidurkis yra 17,0%).

1 pav. Aktyvaus dalyvavimo seminaruose diagrama

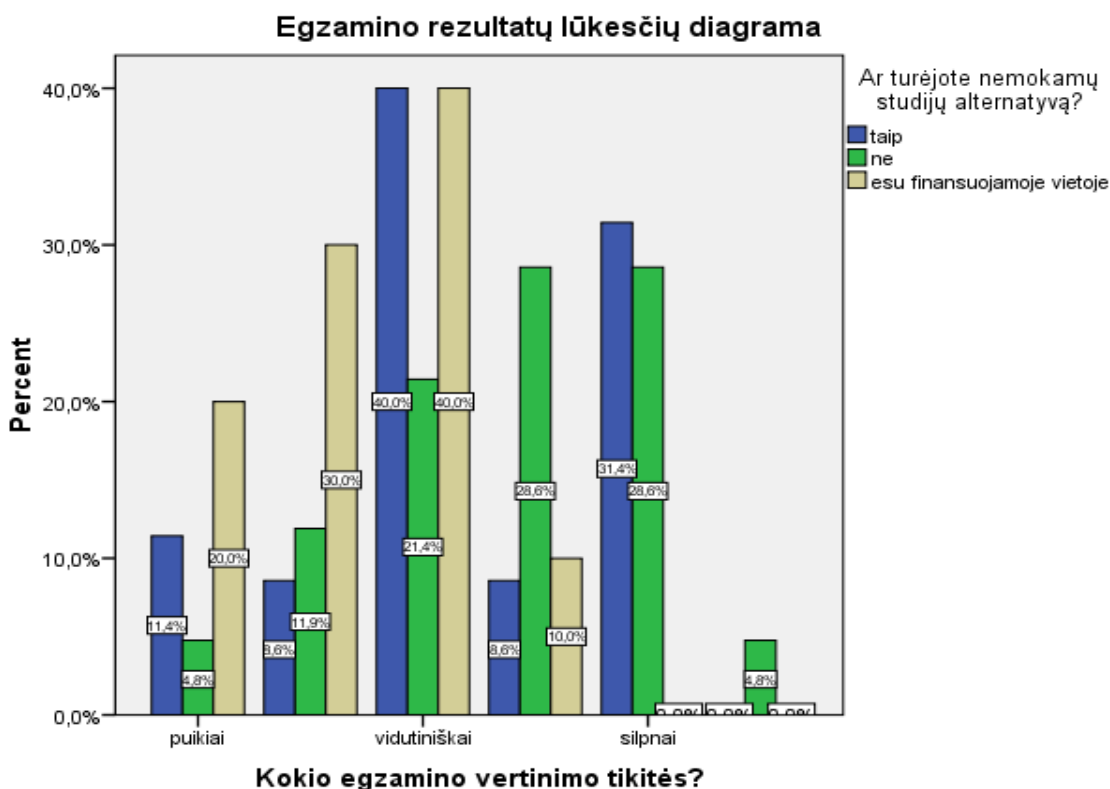
Skaičiai akivaizdžiai liudija apie C grupėje dominuojančią pasyvumo nuostatą (3 lentelė ir 1 pav.).

Valstybės finansuojamose vietose esančių studentų noras išsiaiškinti, ar gerai suprato medžiagą, pareikšti savo nuomonę ar netgi formaliai stengtis „gauti pliusiuką“ yra menkesnis nei kitų grupių studentų. Kadangi tyrimas atliktas 2011 metų spalio mėn., peršasi paradoksali išvada, kad iki šiol galiojusi studijų aukštosiose mokyklose nuostata, užtikrinusi patekusiems į valstybės finansuojamas vietas emocinį ir finansinį saugumą dvejus studijų metus, neskatina studento aktyvių pastangų mokymosi procese. Ją patvirtinti ar atmesti galėtų tik išsamus studentų mokymosi motyvacijos ir jos paskatų tyrimas.

2 pav. Aktyvaus dalyvavimo seminaruose diagrama

Tačiau mūsų tyrime išryškėjo tendencija, jog tikslingai studijų programą rinkęsi studentai yra labiau motyvuoti rimtoms studijoms. Tai puikiai parodo A ir C grupių pasirinkimus iliustruojančios diagramos (1 ir 2 pav.). C grupės atsakymų pasiskirstymas taip pat gerokai skiriasi ir vertinant filosofijos vietą kitų dalykų atžvilgiu. Tik 47,0% jų yra linkę laikyti filosofiją sunkesniu dalyku, (kitose grupėse šis rodiklis yra vidutiniškai apie 80%), kiti 47,0% nemato skirtumų ir tik nedidelė dalis pripažįsta filosofiją sunkesniu dalyku. Nors visų grupių studentai pripažįsta, kad egzamino sėkmę lems įdėtas darbas, vistiek C grupėje tik 4,8% priiima atsakomybę už rezultatus. Didžioji dauguma (85,7% atsakymų) linkusi atsakomybę už rezultatą dalintis su dėstytoju ir mano, kad egzamino rezultatas priklauso nuo abiejų - studento ir dėstytojo. Kitose grupėse taip pat dominuoja šis atsakymų variantas, bet jie didesnę svarį teikia studento pastangoms: A grupė 15,8%, o B grupė – 20,9 % atsakymų. Į klausimą, kokio egzamino vertinimo (pažymio) tikisi, optimistiškiausiai savo galimybes vertina C grupė, linkusi dėti mažiausiai pastangų. Net 50% tikisi gauti nuo 8 iki 10, nemažesnio pažymio negu 7 tikisi 40% atsakiusių ir tik 10% mano gausiantys patenkinamą pažymį.

3 pav. Egzamino rezultatų lūkesčių diagrama

Tuo tarpu kitose grupėse lūkesčiai nėra tokie optimistiniai: A grupėje nuo 8 iki 10 tikisi gauti 20%, B grupėje – 16,7%, būti įvertintiems vidutiniškai norėtų atitinkamai 40% ir 21,4%, o 40% ir 57,2% studentų nesitiki gauti geresnio pažymio negu patenkinamai ar silpnai. B

grupėje 4,8% studentų netgi mano neišlaikysiantys egzamino. Šių respondentų tarpe menkiausi yra B grupės filosofijos egzamino lūkesčiai, nors jų atestatų vidurkiai labai artimi A grupės vidurkiams. Sėkmingiausią rezultatą sau prognozuoja C grupės apklaustieji. 90% šios grupės respondentų tikisi ne mažesnio negu vidutinio įvertinimo, nors nėra linkę aktyviai mokymosi veiklai (3 pav.). Nors mes nesiekėme tirti studentų pasitikėjimo savo galimybėmis priešasčių, bet gauti rezultatai leidžia manyti, kad studentų pasitikėjimą savo galimybėmis ir geresnių vertinimų lūkesčius gali įtakoti ankstesni mokymosi pasiekimai: viduriniojo mokslo baigimo rezultatai ir patekimas į valstybės finansuojamą vietą, užtikrinantys nemokamas studijas bent dvejus metus. Būtent absoliuti dauguma C grupės studentų nurodė aukštus mokyklos atestatų vidurkius.

IŠVADOS

Tyrimo rezultatai atskleidė tam tikras tendencijas respondentų požiūriuose į filosofijos dalyko studijas. Tik 61,5% apklaustųjų, deklaravusių pasiryžimą rimtoms studijoms, nekeičia savo nuostatos ir filosofijos dalyko atžvilgiu, o daugiau kaip trečdalis silpnina savo pasiryžimą. Manome, kad dalies studentų išreikštas apsisprendimas rimtai studijuoti yra šiek tiek deklaratyvus pobūdžio, o nuostatos rimtų atskiro dalyko studijų atžvilgiu nėra tokios stiprios. Kaip galimas priežastis įvardintume kelis faktorius: 1) apklaustieji prioritetą teikia specialybės dalykams bei praktinių įgūdžių įgijimui, 2) 14,4% apklaustųjų save laiko dar per jaunais filosofijos dalyko studijoms, nes filosofijos kursas daugeliui apklaustųjų yra dėstomas pirmame semestre, 3) 12,6% turi išankstinę neigiamą nuostatą šio dalyko atžvilgiu.

Detali rezultatų analizė leidžia išskirti apklaustųjų grupes, besiskiriančias savo nuostatomis ir ketinimais filosofijos dalyko atžvilgiu. Gauti rezultatai leidžia manyti, kad pasitikėjimą savo galimybėmis studijų procese ir gerų įvertinimų lūkesčius gali įtakoti ankstesni mokymosi pasiekimai: viduriniojo mokslo baigimo rezultatai ir patekimas į valstybės finansuojamą vietą, o iki šiol galiojusi studijų aukštosiose mokyklose tvarka, užtikrinusi patekusiems į valstybės finansuojamas vietas emocinį ir finansinį saugumą dvejus studijų metus, neskatina aktyvių studento pastangų mokymosi procese.

LITERATŪRA

1. Aukštuolytė, N. Individualaus poreikio filosofinei refleksijai įtaka mokymosi efektyvumui. //Visuomenės saugumas globalizacijos kontekste. Mokslinės konferencijos pranešimų rinkinys. Kaunas, 2010(2). P. 31-36.

2. Barnett, R. *The Idea of Higher Education*. London: The Society for Research into Higher Education and Open University Press, 2009.
3. Bertran, Y. *Contemporary Theories and Practice in Education*. Atwood Publ. Education, 1993.
4. Leonavičius, V., Rutkienė A. *Aukštojo mokslo sociologia: studijų pasirinkimas ir vertinimas*. Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas, 2010.
5. Morkūnienė, J. *Filosofijos studijos: keliai ir problemos*. // *Filosofija, sociologija*. Vilnius, 1999, Nr. 3. P. 3-7.
6. Šliogeris, A. *Transcendencijos tykla*. Vilnius, 1996.
7. Vaitkevičius, R., Saudargienė, A. *Statistika su SPSS psichologiniuose tyrimuose*. Kaunas: VDU leidykla, 2006.

ATTITUDES AND PREPARATION FOR PHILOSOPHY STUDIES OF PUBLIC SECURITY FACULTY STUDENTS

Nijolė Aukštuolytė*
Mykolas Romeris University

Summary

Global society challenges new contents and forms of higher education. A young person enters university for the attainment of his attitudes, hopes and expectations. Therefore, it is very important to stimulate youngster's intellectual needs and requirements as well as to educate versatile personality applying subjects taught at university. In this point philosophy plays a great role in providing not only basic knowledge that has influenced humankind history, culture, law, politics and progress in knowledge but also teaching to assess reality phenomena, perceive present meanings of social and cultural realities, nurture analytical and critical contemplation and abilities to apply theory in practice. However, value, significance and benefit of philosophical ideas cannot be conveyed to a student in a certain conformation. He has to participate in philosophical studies himself and develop the frontiers of personal intellectual knowledge using authentic attempts. Expectations, attitudes and intentions connected with philosophy studies of Public Security Faculty students have been analysed in the article. The question if students, who are eager about higher academic education and have chosen similar study programmes, are prepared to serious learning of philosophy has to be raised.

The investigation was carried out in October 2011. 104 students, who had started philosophy subject, of the 1st and 2nd course of Public Security Faculty participated in the survey. The average age of the inquired is 19,1 years; 47 female and 57 male. Computer program SPSS 16.0 was used for analysis. The analysis of results was based on references reconstruction logical and statistical analysis and the methods of generalization. The collected results let evaluate students' attitude towards philosophical studies, tendencies of attitudes and expectations as well as their dynamics and interaction in a quantitative aspect. The results of the investigation have shown that 51,9% of students have no strong attitudes towards the studies of separate subjects. Possible reasons are as follow: the priority is given to specialty subjects and practical skills; philosophy studies in the 1st course are too early; preconceived notion of some respondents. The investigation has revealed the interaction between the trust of possibilities, good assessment expectations and earlier achievements of a student: learning results of secondary school and passing to a state funding place. On the other hand, the analysis of results let us conclude that the order of getting a state funding place in higher institutions (valid at the moment of surveying) does not stimulate student's attempts in the process of studying.

Keywords: philosophy studies, attitude towards subject, dynamics of attempts and results.

Nijolė Aukštuolytė*, Mykolas Romeris universiteto Humanitarinių mokslų instituto Filosofijos katedros docentė. Mokslinių tyrimų kryptys: epistemologija, kalbos filosofija, mokslo filosofija, humanistinė psichologija.

Nijolė Aukštuolytė*, Mykolas Romeris University, Institute of Humanities, Department of Philosophy, Assoc. Prof. Dr. Research interests: epistemology, philosophy of language, philosophy of science, humanistic psychology.